

Fraværsregistrering af elever Skanderborg kommune

Skolefravær – definitioner, lovgrundlag
og juridisk praksis¹.

Oktober 2021

¹ Bygger på den gældende bekendtgørelse nr. 1063 af 24/10 2019 Bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen, samt den tilhørende vejledning. Bekendtgørelsen har hjemmel i folkeskolelovens §39 stk. 3.

Skanderborg
Kommune

Indledning

Både på landsplan og i Skanderborg Kommune ses en stigning i antallet af elever med bekymrende fravær. I nogle tilfælde kan længerevarende fravær være en medvirkende årsag til, at en elev ikke kan fastholdes i de almene fællesskaber og eventuelt må visiteres til et specialtilbud. Derfor prioriterer vi i Skanderborg Kommune en tidlig, forebyggende indsats ved at lave gode, inkluderende fællesskaber, som børn og unge trives og udvikler sig i og har lyst til at være en del af. Vi skal gribe ind tidligst muligt, så snart et barn eller en ung viser de første tegn på et bekymrende skolefravær.

Udover de fagligt begrundede betydninger for en kommunal indsats mod skolefravær og for bedre skoletilhør, så har vi også en forpligtelse på at følge den skærpede nationale lovgivning på området. Disse skærpselser vidner om en øget opmærksomhed på det stigende skolefravær i hele landet. I det nedenstående afsnit har vi gennemgået regler, retningslinjer og procedure for registrering af fravær mm. for Skanderborg Kommune.

Undervisningspligten medfører, at ethvert barn i den undervisningspligtige alder har pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Forældrene skal sørge for, at barnet opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor. Forældrene har således et ansvar for, at deres barn møder frem og deltager i undervisningen.

Definition af fraværstyper

I forbindelse med registreringen af fravær skal det angives, om grunden til fravær er:

1) Sygdom

Fravær på grund af elevens sygdom, funktionsnedsættelse el.lign. når eleven pga. smittefare eller hensyn til elevens sundhed og velfærd ikke kan møde til undervisning.

Lovligt fravær som lægebesøg o.l. registreres også her.

2) Ekstraordinær frihed

Fravær med skolelederens tilladelse. Ekstraordinær frihed gives typisk i forbindelse med særlige begivenheder af betydning for familien og eleven, eller når elevens forældre ønsker at tage eleven med på ferie uden for almindelige ferieperioder.

3) Ulovligt fravær.

En elevs udeblivelse fra undervisningen i folkeskolen registreres som ulovligt fravær, medmindre der er tale om fravær på grund af sygdom, funktionsnedsættelse eller lignende, eller fravær på grund af ekstraordinær frihed.

Registreringen af ulovligt fravær har særlig betydning, fordi kommunen efter servicelovens regler skal træffe afgørelse om, at børne- og ungeydelsen skal standses, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for et kvartal. Derfor fremgår skolelederens underretningspligt også af bekendtgørelsen og der er fastsat regler om, hvad skolen skal gøre, før der skrives til underretning.

1. Fravær på grund af sygdom og procedure for sygemelding

Forældrene skal om morgenen på første fraværsdag orientere skolen om, at barnet/den unge er helt eller delvist fraværende på grund af sygdom eller planlagt lovligt fravær som tandlægebesøg, lægebesøg eller lign. Tilladelse til planlagt fravær på grund af ferie eller mærkedage (ekstraordinær frihed) skal ansøges hos skolelederen. Se nedenstående. I helt særlige tilfælde kan sygdom registreres bagudrettet hvis forældrene henvender sig til skolen indenfor et rimeligt tidsrum.

Dette svarer til de krav, der stilles til arbejdstageres sygemelding på arbejdsmarkedet, og sikrer, at der er klarhed over barnets skolefravær.

Procedure for sygemelding - Forældre

Forældre skal sygemelde deres barn i MU-elev inden skoledagens begyndelse. Man kan tilgå MU-elev via Aula, Min uddannelse eller via MU-elev app.

- I beskeden skal oplyses forventet fraværsperiode (enkelte timer, hele dagen eller x dage)
- Lægebesøg skal også noteres under sygdom

Man må meget gerne uddybe fraværsårsagen i kommentarfeltet, men dette er frivilligt og er ikke et krav.

Procedure for sygemelding – Lærer/pædagog

Når forældre melder deres barn syg i MU-elev overføres fraværet automatisk til protokollen, og klassens lærere/pædagoger kan se sygemeldingen i MU-elev.

Ved langvarigt sygefravær

Senest efter 15 fraværsdage kan skolelederen i samarbejde med forældrene etablere sygeundervisning med henblik på, at eleven hurtigst muligt kan vende tilbage til den almindelige klasseundervisning.

Ved langvarig sygdom kan skolen bede om en lægeerklæring. Udgiften hertil påhviler skolen.

Sygeundervisning jf. BEK nr. 694 af 20.06.2014

Skolens leder skal ved en elevs længerevarende fravær på grund af sygdom rette henvendelse til forældrene. Dette skal ske snarest muligt og under alle omstændigheder senest 3 uger (15 skoledage) efter, at eleven sidst har deltaget i undervisningen eller skulle have påbegyndt skolegangen.

Det samme gælder ved en elevs hyppige kortvarige fravær på grund af sygdom, herunder fravær på grund af kronisk sygdom, når fraværet har haft en samlet varighed på 3 uger (15 skoledage).

De dage, hvor eleven har været delvist fraværende på grund af sygdom, medtages også ved beregningen af de 3 uger.

Der er ikke noget til hinder for, at forældrene selv retter henvendelse til skolens leder med henblik på at få iværksat sygeundervisning.

Skolens leder træffer efter samråd med forældrene beslutning om iværksættelse af den nødvendige sygeundervisning og ud fra en samlet vurdering af elevens behov for sygeundervisning. I vurderingen indgår blandt andet elevens helbredstilstand og øvrige forudsætninger, herunder elevens faglige forudsætninger.

Det er formålet med sygeundervisningen, at eleven ved genoptagelse af almindelig skolegang kan følge undervisningen i klassen. Omfanget af sygeundervisningen skal derudover til enhver tid også afpasses efter den enkelte elevs helbredstilstand.

Skolelederens beslutning kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen eller i øvrigt påklages til skolebestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt.

Sygeundervisning gives normalt i elevens hjem. Hvis eleven er indlagt på et sygehus, gives sygeundervisningen på sygehuset. Det er dog også muligt at etablere elektronisk undervisning (fx via Skype), så eleven kan følge klassens undervisning fra hjemmet.

2. Ekstraordinær frihed – og procedure for anmodning om lovligt fravær

Skolelederen kan i ganske særlige tilfælde tillade fravær i form af ekstraordinær frihed. Udgangspunktet er, at elever har pligt til at møde i skolen hver dag, og derfor skal der generelt anlægges en restriktiv vurdering ved beslutning om, hvorvidt der skal gives tilladelse til ekstraordinær frihed. Tilladelse til ekstraordinær frihed skal derfor have undtagelsens karakter.

Ved en anmodning om ekstraordinær frihed skal skolelederen træffe sin beslutning på grundlag af en konkret vurdering af den pågældende elevs behov for at holde fri sammenholdt med det afbræk i undervisningen, som en imødekommelse vil indebære, herunder for klassen.

Skolelederen skal ved den konkrete vurdering af, om der kan gives tilladelse til ekstraordinær frihed tage udgangspunkt i den enkelte elevs situation. Beslutning træffes ud fra en helhedsvurdering, hvor der særligt skal lægges vægt på:

- 1) I hvilket omfang fraværet vil have en negativ betydning for elevens tilegnelse af kundskaber og færdigheder. Her bør det bl.a. indgå, om eleven i forvejen har faglige udfordringer, som et fravær vil kunne forværre.
- 2) I hvilket omfang fraværet vil have en negativ betydning for elevens motivation og læringsparathed. Her bør det bl.a. indgå, om eleven i forvejen ikke er motiveret for skolen og et fravær skønnes at bestyrke den manglende motivation.
- 3) I hvilket omfang fraværet vil have en negativ betydning for elevens alsidige udvikling. Her bør det bl.a. indgå, hvad fraværet vil betyde for elevens sociale relationer, samarbejdsevner og almene dannelse.
- 4) I hvilket omfang fraværet vil have en negativ betydning for andre elevers kundskaber og færdigheder. Hensynet til klassen er især relevant at overveje i særlige perioder, hvor det er væsentligt, at alle elever er til stede, fx i forbindelse med afviklingen af projektopgaven, en lejr tur eller lignende.

Det er forældrenes ansvar, at eleven kan følge med i undervisningen efter afholdt ekstraordinær frihed. Skole og forældre kan aftale nærmere, hvordan dette sikres. Skolens leder kan afvise at give tilladelse til ekstraordinær frihed, hvis det vurderes, at der vil være et behov for, at skolen skal iværksætte supplerende undervisning efter den afholdte ekstraordinære frihed.

Procedure for anmodning om ekstraordinær frihed - Forældre

Forældremyndighedsindehaver skal indgive anmodning om ekstraordinær frihed til skolen direkte via MU-elev så vidt muligt senest en uge før afholdelse. Der skal angives årsag til, hvorfor der ansøges om ekstraordinær frihed.

Ekstraordinær frihed af max 2 dages varighed går automatisk til godkendelse hos klassens lærere/pædagoger.

Ekstraordinær frihed af mere end 2 dages varighed går automatisk til godkendelse hos skolens ledelse.

Forældre modtager en sms med om den ekstraordinære frihed kan imødekommes.

Hvis der gives et afslag, skal gøres forældrene opmærksomme på konsekvenserne hvis de vælger at tage eleven fri alligevel.

Lærerne har ikke pligt til at levere undervisningsmateriale til frihedsperioden eller pligt til efterfølgende at følge op på den undervisning, som eleven på grund af fraværet er gået glip af, idet forældrene ved anmodningen om ekstraordinær frihed har påtaget sig selv at varetage elevens undervisning.

Hvis skolelederen ikke har godkendt anmodningen, og eleven alligevel er fraværende, så vil konsekvensen være, at elevens fravær registreres som ulovligt fravær, og det kan bringe elevens samlede ulovlige fravær op på 15% eller der over indenfor et kvartal.

Procedure for anmodning om ekstraordinær frihed - Skolens ledelse

Skolens ledelse afgør om ekstraordinær frihed af mere 2 dages varighed kan imødekommes og godkender eller afviser forældres anmodning om ekstraordinær frihed direkte i MU-elev, der sendes automatisk en sms til forældrene med svar på anmodningen.

Godkendes ekstraordinær frihed overføres det automatisk til protokollen i MU-elev.

Beslutning om ekstraordinær frihed træffes af skolen på grundlag af en konkret vurdering (se ovenstående 4 perspektiver).

Procedure for anmodning om ekstraordinær frihed – Lærer/pædagog

Skolens lærere/pædagoger afgør om ekstraordinær frihed af op til 2 dages varighed kan imødekommes og godkender eller afviser forældres anmodning om ekstraordinær frihed direkte i MU-elev, der sendes automatisk en sms til forældrene med svar på anmodningen.

Godkendes ekstraordinær frihed overføres det automatisk til protokollen i MU-elev.

3. Ulovligt fravær og registrering af fravær

En systematisk registrering af skolefravær er den datamæssige grundpille i arbejdet med at nedbringe børns og unges skolefravær.

Procedure for registrering af fravær – Lærer/pædagog

Ulovligt fravær:

Der noteres ulovligt fravær i protokollen, hvis der hverken er noteret sygdomsmeddelelse/bevilget frihed af skolen. Når lærer/pædagog noterer en elev som ulovligt fraværende, afsendes der 5 min efter automatisk en sms til forældrene med besked om, at eleven er ulovligt fraværende.

Lærer/pædagog registrerer fravær således:

0.-6. klasse: Fravær registreres i MU-elev mindst én gang dagligt, der registreres ved skoledagens start før undervisningens begyndelse.

Hvis en elev møder senere på dagen, noteres det i protokollen, at eleven nu er mødt, og eleven får dermed automatisk kun noteret det reelle fravær.

7. -10. klasse: Fravær registreres i MU-elev dagligt, der registreres ved skoledagens start før undervisningens begyndelse og desuden ved hvert lærerskift i løbet af dagen.

**Skolelederen kan ifølge bekendtgørelsen vurdere om der er undskyldelige årsager i forhold til for sent fremmøde.*

Skolens håndtering af ulovligt fravær

Skolelederen har pligt til, i samarbejde med PPR, at arbejde systematisk med den generelle, forebyggende opfølgning på skolefravær som en samlet indsats.

Når en eller flere elever i en klasse har massivt fravær, hvad enten det er registreret som ulovligt fravær eller som sygdom, funktionsnedsættelse e.l. bør det give skolen anledning til at se på det samlede undervisningsmiljø i klassen for at afsøge muligheder for, at eleven kan genoptage undervisningen helt eller delvist.

Opfølgning på elevens fravær foregår på to niveauer² afhængigt af fraværets karakter og omfang:

Opmærksomhedskrævende fravær

Der er tale om "opmærksomhedskrævende fravær" når ét af følgende tre forhold er gældende:

- 20% samlet fravær de seneste to måneder
- Fire selvstændige fraværsløb seneste måned
- Ét tilfælde af ulovligt fravær

Initiativ:

Skoleledelsen indkalder elev og forældre til samtale om det opmærksomhedskrævende fravær. Formålet med samtalen er at afdække væsentlige forhold, der kan være årsag til fraværet.

Mødet afsluttes med, at der identificeres mulige handlinger for et mere stabilt fremmøde.

Handlinger:

På baggrund af mødet med elev og forældre, aktiverer skoleledelsen i samarbejde med skolens personale en reflekteret og relevant handleplan. Eksempelvis:

- Handleplan mod mobning
- Trivselsarbejde i klasse
- Særlige aftaler med lærere og pædagoger
- AKT-forløb
- Forpligtende aftaler og samarbejde med elev
- Andet....

Problematikker og udfordringer kan drøftes – og løsninger kvalificeres i skolens struktur for PLC

Eleven inddrages altid.

² Bygger på den vedtagne STANDARD – for opfølgning og handling i forhold til elevfravar..... Godkendt i Byrådet 29.01.2020

Bekymrende fravær

Der er tale om "bekymrende fravær" når ét af følgende tre forhold er gældende:

- 40% samlet fravær de seneste tre måneder
- Ti selvstændige fraværsløb seneste tre måneder
- Gentagende tilfælde af ulovligt fravær

Initiativ:

Skoleledelsen indkalder til en udvidet skole/hjem samtale, hvor andre ressourcepersoner end elev og forældre kan indkaldes. Eksempelvis ressourcepersoner fra skolens PLC, forebyggende socialrådgiver, sundhedsvejleder eller relevant pædagogisk konsulent. På mødet identificeres nødvendige tiltag, som kan nedbringe elevens fravær.

Handlinger:

På baggrund af den udvidede skole/hjem samtale, udarbejder skoleledelsen en samlet plan for relevante indsatser. Skoleledelsen inddrager mulige og relevante eksterne samarbejdspartnere i indsatser, der skal medvirke til elevens fremmøde og deltagelse i undervisningen.

Indsatsen følges og evalueres i skolens PLC.

Fokus på elevfravær: – Skolens ledelse

Mindst én gang om ugen sikrer skoleledelsen sig vha. TARGIT / MU-elev og med udgangspunkt i STANDARD for fravær i Skanderborg Kommune et overblik i forhold til:

- Hvilke nye elever er kommet til i kategorien opmærksomhedskrævende fravær
- Hvilke indsatser er i gang for elever i bekymrende fravær, og skal der igangsættes yderligere tiltag

Ifølge vejledningen til bekendtgørelsen om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen skal skolelederen underrette kommunen om fraværet, når en elev har ulovligt fravær på 15 pct. eller derover inden for ét kvartal.

Skolelederen skal underrette kommunen om ulovligt fravær på 15 pct. eller derover, uanset om barnet eller den unge i øvrigt må antages at have behov for særlig støtte efter serviceloven.

Når kommunen modtager en underretning om, at en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. eller derover inden for ét kvartal, skal kommunen træffe afgørelse om, at børne- og ungeydelsen skal standses for ét kvartal. Kompetencen kan uddelegeres til den forvaltning, som kommunalbestyrelsen finder bedst egnet til at træffe afgørelse om standsning af børne- og ungeydelsen.